

Ochutnávka 4 komunikačních typů.

Prohlédněte si i videa České televize a Markýzy s tématem
Komunikačních typů a Životních map®
na odkaze níže... A KNIHY O KOMUNIKACI včetně
komunikačních typů NA STRÁNCE TYGRÍHO SVĚTA.

www.zivotnimapyvbrne.cz

www.tygrisvet.cz

V této ochutnávce bychom vám rádi představili základy problematiky čtyř hlavních komunikačních typů. Ty jsou ilustrovány na příkladech ze čtyř příběhů, které vycházejí z běžné rodičovské zkušenosti.

Zatímco některé příběhy ukazují velmi podporující přístupy k rozvoji dítěte, jiné mohou být v tomto ohledu méně přínosné.

Na následující stránce za každým příběhem najdete nápovědy, které vám pomohou rozpoznat, zda byl přístup dospělé osoby podporující osobnost dítěte či nikoliv. Nenechte se ale zmást tím, co bylo jako správné vždy vštěpováno Vám.

Doufáme, že pro Vás budou následující stránky přínosné. A pokud budete mít zájem dozvědět se více o komunikačních typech, neváhejte nás kontaktovat a [DOMLUVIT SI DIAGNOSTIKU KOMUNIKAČNÍHO TYPU...](#)

Těšíme se na vaši zpětnou vazbu.

OBRAZÁČ

OBRAZOVÝ KOMUNIKAČNÍ TYP

Tatínek, vášnivý sportovec se rozhodl, že svému synovi udělá radost a vezme ho do obchodu s fotbalovým vybavením. Chtěl mu koupit jeho první vlastní kopačky, aby mohl začít chodit na fotbalové tréninky a snad jednoho dne stanout na hřišti jako opravdový hráč.

Když vešli do obchodu, oči malého chlapce se rozzářily nadšením. Všechny ty barvy, tvary a značky kopaček ho okamžitě uchvátily. Procházel mezi regály, až jeho pohled padl na jedny zvláště nápadné kopačky. Byly to krásné oranžové kopačky, které se leskly pod obchodními světly. Syn si je okamžitě oblíbil. Představoval si, jak je obuje, vyběhne na hřiště a všechny pohledy od ostatních kluků, kteří by si přáli mít také takové.

Avšak v tu chvíli se tatínek připojil k synovi s jiným párem kopaček v ruce. Tyto byly méně výrazné, spíše klasické černé s bílými pruhy. Na první pohled možná nebyly tak okouzlující jako oranžové, ale tatínek měl pro svůj výběr dobrý důvod. Začal synovi vysvětlovat, proč si myslí, že tyto jsou lepší volbou, než ty oranžové, krásně nablýskané...

Mluvil o kvalitě materiálu, o tom, jak dobře drží na noze a jak jsou důležité pro správný vývoj fotbalových dovedností. Vysvětloval mu, že ne vždy jsou ty nejzajímavější věci na první pohled ty nejlepší a že někdy je lepší vybrat si něco, co je praktické a co mu bude sloužit lépe na hřišti.

Syn pozorně naslouchal svému otci a začal chápat, že i když jsou ty oranžové kopačky krásné, možná nejsou nejlepší volbou. Společně pak strávili ještě nějaký čas v obchodě, zkoušeli různé kopačky a diskutovali o tom, co všechno bude syn potřebovat, aby mohl začít svou fotbalovou kariéru. Nakonec si vybrali ty černé kopačky, které tatínek navrhl a obul si je s pocitem, že jsou to přesně ty pravé pro něj. Tento den se stal pro oba z nich nezapomenutelným. Nejenže syn získal své první fotbalové kopačky, ale také se naučil důležitou lekci o rozhodování a o tom, jak někdy může být moudřejší poslechnout rady někoho s více zkušenostmi. A tatínek? Ten byl šťastný, že mohl být u toho a pomoci svému synovi udělat první krok na jeho fotbalové cestě.

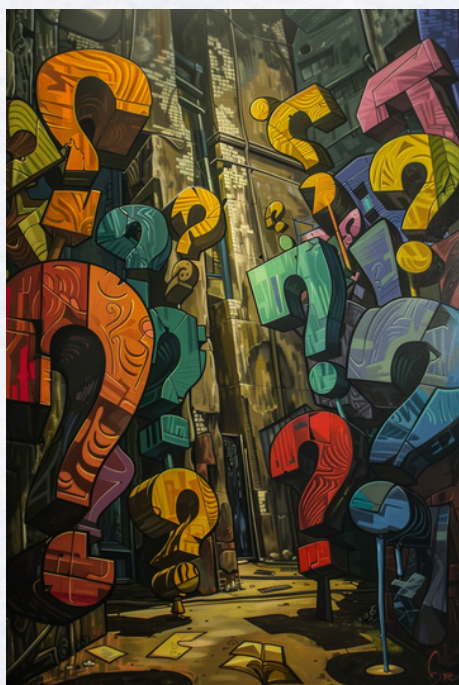

Časté verbální projevy obrazového komunikačního typu:

- Vidím to.
- Vidím, o co jde.
- Už to vnímám.
- Podívám se na to.
- Mám na to svůj názor.
- Představuji si, jak to vypadá.
- Podívej se na to.
- Předved' mi to jednoduše.
- Chci to uvidět v základech.
- Nepotřebuji znát všechny detaily.
- Podle mě to vypadá takto.

Typy pro úspěšný kontakt

- Vnímáš to, co říkám?
- Je ti to jasné?
- Máš představu o tom, o čem mluvím?
- Jaký je tvůj názor?
- Jak na to koukáš ty?
- Chápeš, co tím chci říct?
- Můžeš si to představit?
- Jak to vidíš z tvého pohledu?
- Jsi v obraze?
- Už jsi se na to podíval?
- Potřebuješ, abych ti to nějak ukázal nebo pomohl s představou a pochopením?

SHRNUTÍ

- Neměňte těmto dětem často a na poslední chvíli plány.
- Nezatěžujte je příliš mnoha podrobnostmi.
- Dejte jim dost informací, aby si nedělaly špatné představy.
- Pamatujte, že potřebují různé tvořivé aktivity.
- Nenechávejte je ve stereotypu a nudě.

ROZUMÁČ

ROZUMOVÝ KOMUNIKAČNÍ TYP

Jedno pondělní odpoledne, kdy slunce pomalu klesalo za obzorem a odpoledne se zahalilo do klidné atmosféry, se maminka rozhodla, že je čas na malou samostatnost jejího dítěte. Telefonát, který následoval, se nesl v duchu povzbuzení a vědecké přesnosti, jakoby se jednalo o předávání instrukcí k montáži složitého zařízení, nikoli o přípravu tak prostého jídla, jakým palačinka bezesporu je.

"Vezmi si velkou mísu," začala a její hlas byl plný očekávání a důvěry v schopnosti svého potomka. "Do této mísy nejprve přesij 200 gramů hladké mouky, aby byla jemnější a palačinky hladké. Přesívání je důležité, neboť odstraňuje případné hrudky a zajišťuje rovnoměrnou konzistenci těsta."

Následně přišel na řadu další krok, který byl podán s takovou precizností, jako by šlo o vědecký experiment. "Do středu mouky udělej malý důlek a do něj rozklepni tři vejce. Je důležité, aby byla vejce čerstvá a v pokojové teplotě, což zlepší strukturu těsta. Poté přidej půl lžičky soli a začni pomalu přilévat 500 ml mléka, zatímco budeš vše šlehat ručním šlehačem.

Míchání prováděj postupně, aby se zabránilo tvorbě hrudek a bylo dosaženo hladkého těsta. "Technické instrukce dále pokračovaly a týkaly se samotného pečení palačinek. "Nyní, když máš těsto připravené, rozpál na střední teplotu pánev. Je důležité, aby byla pánev dobře rozežhátá, než na ni naliješ těsto. Použij přibližně čtvrtinu hrnku těsta na jednu palačinku a rozlej ho po pánvi tak, aby těsto pokrylo celé dno. Palačinku peč asi dvě minuty z každé strany, nebo dokud nezíská zlatavou barvu. Nezapomeň, že první palačinka může být experimentální, a nemusí vyjít dokonale. "Při manipulaci s pánví dodržuj velkou opatrnost a vždy používej chňapku. Neboj se experimentovat s různými náplněmi při jejich mazání.

Operace: Večeře

aneb Když analytik vaří

Martin Novák, systémový analytik s patnáctiletou praxí, stál v kuchyni a zíral na recept, který mu manželka Petra nechala na lednici. Byla druhý den v porodnici – jejich třetí dítě mělo přijít na svět každou chvíli. Doma zůstal s pětiletou Eliškou a sedmiletým Tomášem. „Těstoviny s rajčatovou omáčkou," četl nahlas. „Cibuli osmahni na troše oleje, přidej protlak, ochut' solí – špetka stačí.

Zalij teplou vodou. Vař, dokud to nezhoustne." Martin cítil, jak se mu zrychluje tep. Trocha oleje? Kolik je to mililitrů? Špetka soli? Kolik gramů? A teplá voda – to je kolik stupňů Celsia?! „Tati, já mám hlad!" oznamovala Eliška z obýváku.

Martin popadl telefon a vytočil tchyni. Nedostupná. Pak švagra – ten nezvedal. V zoufalství zkusil i sousedku, ale ta odjela na chalupu.

Dobře, čas na systematický přístup. Otevřel notebook a začal googlit. Po dvaceti minutách měl excel tabulku:

- Špetka = 0,3–0,5 g (co se vejde mezi palec a ukazovák)
- Trocha oleje = 1–2 polévkové lžíce = cca 15–30 ml
- Teplá voda = 40–45 °C

Spokojený vytáhl digitální váhu, kuchyňský teploměr a odměrku. Navážil přesně 0,4 g soli. Změřil teplotu vody – 43 °C. Odměřil 22,5 ml oleje (střední hodnota).

Pak narazil na další problém: „Osmahni cibuli dozlatova." Jaký odstín zlaté? Vytáhl vzorník barev, který měl od posledního malování bytu, a vybral odstín „medová zlatá – RAL 1005". Když konečně přistavil hrnec s těstovinami, recept říkal: „Vař doměkka." Martin zabodl do těstoviny vidličku každých třicet sekund a zapisoval si hodnoty odporu. V osm večer – tři hodiny po začátku vaření – rodina konečně jedla. Těstoviny byly... jedlé.

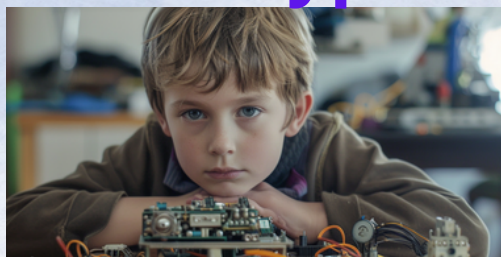
„Tati," řekla Eliška se špagetem na nose, „zítra uvaříš zase?"

Martin se podíval na recept na zítřejší řízky: „Obaluj v trojobalu, smaž na středním plameni, dokud nezezlátnou." Střední plamen?! Na facebookové skupině „Chlapi u plotny" napsal dotaz. Jeden člen odpověděl: „Tak 170–180 °C, brácho." Konečně někdo, kdo mluví jeho jazykem!

Martin se pousmál. Možná ty recepty jednou přepíše – s přesnými hodnotami. Pro všechny táty analytyky jako on, kteří vědí, že nejistota je nepřítel – ale láska k dětem se měřit nemusí.

Časté verbální projevy rozumového komunikačního typu:

- Rozumím.
- Chápu.
- Víím, co máš na mysli.
- Rozmyslím to.
- Mám na to svůj názor.
- Potřebuji vědět více.
- Jak to přesně je.
- Chci vědět více
podrobností.
- To dává smysl.
- To nedává smysl.
- Vyřeším to.

Typy pro úspěšný kontakt

- Myslíš si, že to dává smysl?
- Jak jsi to vymyslel?
- Je to pro tebe srozumitelné?
- Mohl bys mi to vysvětlit podrobněji?
- Rozumíš tomu?
- Jaký máš na to názor?
- Můžeš mi říct, co si o tom myslíš?
- Jak to chápeš?
- Přijde ti to logické?
- Chápeš ten postup?
- Rozumíš, co tím chci říct?
- Myslíš, že když nad tím popřemýšlíš, pochopíš to?

SHRNUTÍ

- Dítě, které se dobře vyjadřuje a komunikuje, potřebuje mít jasné a přesné informace.
- Také potřebuje čas a prostor, aby si věci promyslelo.
- Když dostane informace, přemýšlí nad nimi logicky a snaží se pochopit, jak spolu souvisí.
- Plán, co a kdy se bude dělat, mu může hodně pomoci.
- Když na něco přijde, může to chvíli trvat.
- Je důležité být trpělivý a počkat, až dokončí svůj myšlenkový proces.

POCIŤÁK

POCITOVÝ KOMUNIKAČNÍ TYP

Bylo krásné sobotní dopoledne, když maminka s dítětem zamířili do města s jediným cílem – najít nové oblečení pro toto rostoucí dětské tělíčko. Před obchodem s oblečením se na chvíli zastavili, aby obdivovali výlohu, která byla plná barevných látek a veselých vzorů, slibujících, že zde najdou přesně to, co hledají.

Vstoupili dovnitř a ocitli se v teplém objímání různých textur, barev a tvarů. Maminka, držící dítě za ruku, se s ním pomalu procházela mezi regály a obdivovala rozmanitost nabídky. V tomto okamžiku se obrátila k dítěti s otázkou, která byla plná očekávání: "Co se ti tady líbí, zlato?" Tímto jednoduchým dotazem dala dítěti najevo, že má možnost vybrat si oblečení podle svého vlastního gusta, což v dítěti vyvolalo pocit důležitosti a samostatnosti.

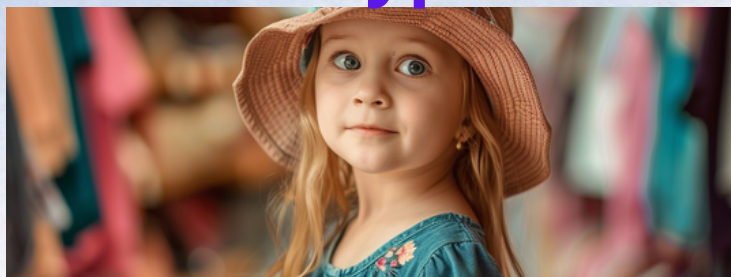
Dítě, s očima plnými zvědavosti, pečlivě prozkoumávalo regály, až jeho pohled padl na nevýraznou, ale nesmírně příjemnou měkkou mikinu. S tichým nadšením ukázalo na ni a řeklo: "Tahle se mi líbí." Mikina nebyla nijak extravagantní, ale její jednoduchost a pohodlí mluvily k dítěti více než cokoli jiného.

Maminka však, s láskou a pečlivostí, která je pro rodiče tak typická, měla v hlavě jinou představu. Představovala si své dítě v něčem, co by nejen pohodlné, ale také vizuálně atraktivní. S úsměvem a jemným tónem hlasu navrhl: "A co tyto červené, ty jsou přece krásnější, anebo tyhle růžové delší, anebo tyhle soupravička, to je ono" Její slova byla plná naděje, že dítě uvidí krásu, kterou ona vidí, a že společně najdou kousek, ve kterém se bude dítě cítit nejen pohodlně, ale také šťastně. Dítě, nyní stojící před volbou mezi vlastním přáním a přáním maminky, znejistělo. V jeho očích bylo vidět, jak se snaží zpracovat situaci, chtějíc činit maminku šťastnou, ale zároveň si zachovat kousek své vlastní identity.

Časté verbální projevy pocitového komunikačního typu:

- Mám z toho dobrý pocit.
- Líbí se mi to.
- Nelíbí se mi to.
- Zvládneme to.
- Společně to zvládneme.
- Mám takový pocit.
- Tohle mi vyhovuje.
- Jsem si toho vědom.
- Věnuj mi pozornost.

Typy pro úspěšný kontakt

- Jak se cítíš?
- Co by ti dělalo radost?
- Je to pro tebe v pořádku?
- Jak bys to chtěl mít?
- Můžeš mi říct, jak se cítíš?
- Máš dobrý pocit?
- Co můžeme udělat, abys se cítil lépe?
- Vnímáš to dobře?
- Myslíš, že potřebuješ nějakou pomoc?
- Jak ti mohu být nápomocen?

SHRNUTÍ

- Mluvte s ním hlavně o tom, jak se cítí.
- Používejte slova jako "pocit", "cítit", "příjemný", "prožívat"
- mluvte o důležitosti doteků.
- Dejte mu dost času na přemýšlení a nezatěžujte ho příliš mnoha možnostmi.
- Učte ho, jak rozlišit mezi tím, co cítíte vy a co on sám.
- Dávejte mu najevo, že patří do rodiny a že si ho vážíte, ale nechte ho, aby byl kreativní a zvládal úkoly sám.
- Pomozte mu najít kamarády a cítit se v novém prostředí přijatým.
- Ale hlavně si pamatujte, že pro děti, které jsou velmi citlivé, jsou pocity opravdu důležité.

SLUCHÁČ

V jednom malém panelákovém bytě na městském sídlišti žilo neobyčejně zvědavé dítě. Toto dítě, ačkoliv se zdálo být na první pohled jako každé jiné, mělo jednu zvláštní schopnost. Navzdory tomu, že jeho školní sešity zůstávaly téměř prázdné, bez známek běžných poznámek a zápisků, které byly charakteristické pro jeho spolužáky, vždy přesně vědělo, co se v hodinách probíralo.

Jeho pozorovací schopnosti a paměť byly natolik výjimečné, že dokázalo zachytit a uchovat si každé slovo, které učitel řekl, a každý koncept, který byl vysvětlen. Ale nejen ve škole bylo toto dítě mimořádně vnímavé. Dokonce i doma, v bezpečí svého pokoje, dokázalo naslouchat rozhovorům rodičů, ačkoliv se jednalo o diskuse, které byly určeny pouze dospělým uším. Bylo to, jako by mělo zvláštní dar, který mu umožňoval vnímat a porozumět světu dospělých mnohem lépe, než by se od dítěte jeho věku očekávalo. Tento dar mu poskytoval jedinečný pohled na svět, ale zároveň ho stavěl před výzvy, které jeho vrstevníci neznali.

SLUCHOVÝ KOMUNIKAČNÍ TYP

Tyto momenty byly pro dítě frustrující, protože jeho přirozená zvědavost a touha po poznání byly potlačovány. Jeho mysl byla plná otázek, na které hledalo odpovědi. Přestože bylo obklopeno láskou, cítilo se často nepochopené a osamělé ve svém hledání. Toto dítě, srdce plné zvědavosti a duše plná otázek, si postupně uvědomovalo, že cesta za poznáním a porozuměním světa je někdy osamělá. Ale i přes tyto překážky si uchovalo svou nezdolnou touhu učit se a rozumět světu kolem sebe.

Přestože bylo toto dítě obdařeno mimořádnou schopností porozumění a vnímání, čelilo také těžkostem. Nejvíce z nich byla spojena s komunikací v jeho vlastní rodině. Kdykoliv se pokusilo otevřít dialog s rodiči, aby se zeptalo na něco, co ho zaujalo nebo co nesrozumělo, často narazilo na zeď mlčení nebo nezájmu. Odpovědi, které dostávalo, byly většinou krátké a neuspokojivé, něco na způsob "Hmm" nebo "Co zas chceš?".

Časté verbální projevy sluchového komunikačního typu:

- Slyším tě jasně.
- To mi příjemně ladí.
- To zní opravdu dobře.
- Jsem pozorný posluchač.
- Pokračuj, prosím.
- Mohls bys to prosím zopakovat?
- Vypráví zajímavě.
- Nechám to doznít
- Nezapomeň mi zavolat.

Typy pro úspěšný kontakt

- Chceš mi o tom říct víc?
- Jak se ti to zdá?
- Co bys na to řekl?
- Souhlasíš s tím nápadem?
- Posloucháš mě?
- Můžeme si o tom promluvit?
- Mohl bys mi to zopakovat, abych to lépe slyšel?
- Zavoláme si, abychom si promluvili?
- Setkáme se a probereme to důkladně?
- Můžeš mi o tom říct víc?
- Když si to poslechněš, budeš tomu lépe rozumět?

SHRNUTÍ

- Zaměřuje se hlavně na to, co slyší.
- Často si nevšimne, když někdo používá gesta nebo jiné způsoby komunikace bez slov.
- Mluvené slovo je pro něj důležité.
- Rád mluví a poslouchá ostatní.
- Je dobrý v příbězích vyprávění a také umí dobře naslouchat.
- Je pro něj důležité, aby ho ostatní poslouchali.
- Není rád, když ho někdo přerušuje.
- Když pracuje v týmu nebo je s rodinou, snaží se vytvářet příjemnou a klidnou atmosféru.
- Špatně snáší, když je kolem hluk nebo když se lidé hádají.